

**UCHWAŁA NR XL/398/2021
RADY MIEJSKIEJ W PLESZEWIE**

z dnia 28 grudnia 2021 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372 ze zmianami), art. 4¹ ust 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz. 1119) oraz w związku z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249), Rada Miejska w Pleszewie uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pleszew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Pleszewie

Adela Grała-Kaluźna

Załącznik do Uchwały Nr XL/398/2021
Rady Miejskiej w Pleszewie
z dnia 28 grudnia 2021 r.

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na rok 2022

Opracowanie:
MARCIN KONIECZNY
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Pleszew

SPIS TREŚCI

- I. Wprowadzenie.
- II. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.
- III. Problemy wynikające z diagnozy oraz cele główne i szczegółowe wynikające z analizy wybadanych problemów.
- IV. Zadania i wskaźniki realizacji zadań.
- V. Zasoby w rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- VI. Koordynowanie zadań Programu.
- VII. Finansowanie zadań ujętych w Programie.
- VIII. Monitorowanie zadań Programu.
- IX. Materiały źródłowe.

I. Wprowadzenie.

Podstawy prawne działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce określa ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119). Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu oraz reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z tą substancją, wskazuje zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określa źródła finansowania tych zadań.

Zadania określone w przygotowanym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Dokument ten, oprócz zagadnień związanych z problematyką alkoholową, wskazuje zadania na rzecz ograniczania stosowania substancji psychoaktywnych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. "dopalaczy"), zawarte w celu operacyjnym 2: „Profilaktyka uzależnień”. Występują w nim zintegrowane przeciwdziałania uzależnieniom, uzależnienia od tytoniu, alkoholu oraz zachowań (uzależnienia behawioralne).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wymienia ograniczanie dostępności alkoholu jako strategiczne zadanie w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym. Wysoka ranga, jaką ustawodawca nadał tym formom oddziaływań, wynika z faktu, iż ograniczanie dostępności alkoholu jest jedną z najskuteczniejszych metod zmniejszających zarówno poziom spożycia alkoholu, jak i problemów z tym związanych.

„Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”¹⁾.

We wszystkich krajach europejskich alkohol jest traktowany jako towar szczególny, tym samym nie podlega regułom wolnego rynku i handel alkoholem jest reglamentowany. W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu odpowiedzialny jest samorząd gminny. Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez uchwały określające liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia godzin nocnej

¹⁾J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne, „Alkoholizm i Narkomania”, tom 18, nr 4/2005.

ich sprzedaży. Za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych gmina pobiera opłaty, które ma obowiązek prawny przeznaczać na realizację zadań zawartych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwa rodzaje dostępności: ekonomiczną, która rozumiana jest jako relacja między ceną alkoholu, a dochodami konsumentów oraz fizyczną określającą gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczenie na terenie gminy oraz godziny otwarcia placówek. W ramach ograniczania dostępności alkoholu ustawodawca wprowadził regulacje centralne, wynikające wprost z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Istnieją też regulacje lokalne, wprowadzane przez samorządy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, jest elementem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew na lata 2021 -2030. Jest też odpowiedzią na występujące w społeczności lokalnej problemy związane z piciem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych. Oparty jest na analizie problemów, wynikających z diagnozy i potrzeb związanych z ich niwelowaniem oraz uwzględnia zasoby i środki, którymi Gmina dysponuje.

Aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu są w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
- 2) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz.182, 694, 1292),
- 3) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz Dz. U. 2019 poz. 2020 r., z 2021 poz. 1038, 1243),
- 4) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 oraz Dz. U. 2019 r., poz. 2331, 1655 i Dz. U. 2018 r., poz. 1532),
- 5) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176),
- 6) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236),
- 7) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372),

- 8) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, 1292),
- 9) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369 oraz Dz. U. 2021 poz. 794, 803),
- 10) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- 11) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
- 12) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

II. Diagnoza sytuacji lokalnej w zakresie problemów związanych z używaniem alkoholu przez mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.

Tabela nr 1: Struktura mieszkańców wg płci - stan na dzień 29 listopada 2021 r. Źródło UMiG w Pleszewie

Ludność ogółem zameldowana na pobyt stały	28064
Kobiety	14377
Mężczyźni	13687

1. Diagnoza Uzależnień Młodzieży Szkolnej w Mieście i Gminie Pleszew (Pleszew, wrzesień 2019 rok) - wykonana przez Pracownię Badań Opinii Publicznej Społeczności Lokalnej i Rynku – raport został udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie pod adresem: <https://pleszew.pl/diagnoza-uzalezniem-mlodziezy-szkolnej-w-miescie-i-gminie-pleszew-pleszew-wrzesien-2019-rok/>
2. Dane uzyskane od podmiotów Miasta i Gminy Pleszew, realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień m.in. Urzędu Miasta i Gminy, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, KPP Policji, Punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i z problemem przemocy w rodzinie, Zespołu Interdyscyplinarnego.

⇒ **Uchwały i zarządzenia dotyczące lokalnej polityki wobec alkoholu.**

Samorządy gminne mają prawny obowiązek ograniczania dostępu do alkoholu. O liczbie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych decydują radni. Ustalają również zasady usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Od marca 2018 roku mogą (regulacja fakultatywna) wprowadzać ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach (regulacje nie dotyczą restauracji i pubów).

Tabela nr 2. Liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ogółem.

Źródło UMiG w Pleszewie.

	2018	2019	2020*
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ogółem	345	345	345
Liczba zezwoleń pozostających w obiegu prawnym	248	247	240
Liczba zezwoleń poza obiegiem prawnym (wolnych, niewykorzystanych)	97	98	105

**Rok pandemii Covid 19*

⇒ **Rynek napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Pleszew.**

Tabela nr 3. Liczba punktów sprzedaży w odniesieniu do liczby mieszkańców. Źródło UMiG w Pleszewie.

	2018	2019	2020*
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem	94	91	91
Liczba mieszkańców gminy	29943	29807	29596
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych ogółem	318,54	327,55	325,23

**Rok pandemii Covid 19*

Badania i praktyka wyraźnie wskazują, że skrupulatna kontrola dostępności alkoholu może zmniejszać problemy alkoholowe i poprawiać jakość życia wszystkich mieszkańców danego obszaru. **Spożycie alkoholu i nasilenie problemów społecznych rosną, gdy zwiększa się gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydłużają się godziny ich sprzedawania²⁾.**

Tabela nr 4. Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców. Źródło UMiG w Pleszewie.

	2018	2019	2020*
Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach handlujących alkoholem w MiG Pleszew	26 780 651,4 zł	28 174 632,35 zł	28 301 349,28 zł
Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec Pleszewa	894,39 zł	945,24 zł	956,26 zł

**Rok pandemii Covid 19*

Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach handlujących alkoholem w Mieście i Gminie Pleszew potwierdza **wzrost dostępności alkoholu**. W 2020 roku, w porównaniu do 2018 o **1 520 697,88 zł**. Wzrosła tym samym kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec Pleszewa.

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Pleszewie XXXV/399/2018 z 6 września 2018 r. zabronione jest prowadzenie sprzedaży alkoholu w odległości mniejszej niż 10 metrów od szkół wszystkich typów, placówek opiekuńczo- wychowawczych oraz obiektów sakralnych.

⇒ **Placówki wsparcia dziennego dla dzieci.**

²⁾ Problemy związane z dostępnością alkoholu - środowiskowe metody zapobiegania, Świat Problemów 2001,4.

Tabela nr 5. Liczba uczestników świetlicy oferujących zajęcia opiekuńczo – wychowawcze, informacyjne i edukacyjne z elementami programu socjoterapeutycznego w latach 2018-2020. Źródło UMiG w Pleszewie.

	2018	2019	2020
Zajęcia prowadzone w 13 placówkach wsparcia dla dzieci w miejscowościach: Suchorzew, Kowalew, Bronów, Pleszew (x2), Zielona Łąka, Dobra Nadzieja, Ludwina, Sowina Błotna, Rokutów, Grodzisko.	267	210	130

Głównym celem działalności placówek jest udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia dziecku na różnych poziomach jego aktywności – społecznym, emocjonalnym, poznawczym. Proces ten odbywa się poprzez uczenie dziecka nowych zachowań społecznie akceptowanych. Uczestnictwo w placówkach jest nieodpłatne. Placówki współpracują z innymi instytucjami i osobami, świadczącymi pomoc dziecku i jego rodzinie.

⇒ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Tabela nr 6. Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego i pracy motywującej w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pleszewie. Źródło GKRPA w Pleszewie.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2020*
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym: - liczba przyjętych wniosków, 5 - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego, 2 - liczba osób w trakcie dobrowolnego, monitorowanego przez Komisję leczenia uzależnienia od alkoholu, 2 - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych, 3 - liczba wniosków skierowanych do sądu. 0	
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: - liczba zaplanowanych kontroli, 5 - liczba przeprowadzonych kontroli. 0	

Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym: - liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	
Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6

**Rok pandemii Covid 19*

⇒ **Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i z problemem przemocy w rodzinie.** W 2020 roku w okresie czerwiec - grudzień punkt działał w formie kontaktu telefonicznego.

Tabela nr 7. Praca Punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i z problemem przemocy w rodzinie. Źródło GKRPA w Pleszewie.

	2018	2019	2020*
Liczba porad udzielonych: - osobom z problemem alkoholowym:	12	14	7
- dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA ³)	48	46	32
- osobom doznającym przemocy w rodzinie	48	46	32
- osobom stosującym przemoc w rodzinie	5	3	1
Liczba porad/ konsultacji, udzielonych "nowym osobom"	16	11	6

**Rok pandemii Covid 19*

⇒ **Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie i grupy robocze.**

Tabela nr 8. Niebieska karta w latach 2018 – 2020. Źródło: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

	2018	2019	2020
Liczba nowych Niebieskich Kart	51	80	97
Liczba NK w rodzinie z problemem alkoholowym	38	57	70

³ Dorosłe Dzieci Alkoholików

⇒ **Komenda Policji w Pleszewie**

Tabela nr 9. Statystyki policyjne z zakresie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu 2018 - 2020. Źródło KPP w Pleszewie.

	2018	2019	2020
Liczba zatrzymanych kierujących pojazdami pod wpływem napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Pleszew.	43	36	30

⇒ **Na terenie Powiatu Pleszewskiego zatrzymano do wytrzeźwienia:**

Tabela nr 10. Statystyki policyjne z zakresie osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w latach 2018 – 2020 na terenie Powiatu Pleszewskiego. Źródło KPP w Pleszewie.*

	2018	2019	2020
Liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia,	1460	1900	1130
w tym liczba osób nieletnich			3

*KPP nie dysponuje dedykowanymi danymi dla MiG Pleszew

III. Problemy wynikające z diagnozy oraz cele główne i szczegółowe wynikające z analizy wybadanych problemów.

Problemy wynikające z diagnozy	Cele możliwe do osiągnięcia
Duża dostępność napojów alkoholowych na terenie MiG Pleszew: - wzrastające liczby zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (wolnych, niewykorzystanych), - bardzo mała odległość punktów sprzedaży napojów alkoholowych od obiektów chronionych – 10 m.	<u>Cel główny</u> Zmniejszenie dostępności napojów alkoholowych <u>Cel szczegółowy:</u> - obniżenie liczby zezwoleń pozostających poza obiegiem prawnym (wolnych, niewykorzystanych), - zwiększenie odległości punktów sprzedaży napojów alkoholowych od obiektów chronionych.

Duży procent osób dorosłych pije alkohol w sposób ryzykowny.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie liczby osób dorosłych pijących alkohol w sposób ryzykowny. <u>Cel szczegółowy:</u> -Zapewnienie odpowiedniej ilości programów dla osób dorosłych pijących alkohol w sposób ryzykowny.
Uczniowie sięgają po napoje wysokoprocentowe po raz pierwszy w wieku 11-13 lat	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie picia alkoholu, w tym opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez uczniów szkoły podstawowej. <u>Cel szczegółowy:</u> Zapewnienie udziału w programach.
Przemoc rówieśnicza wśród uczniów.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie zachowań uczniów w zakresie przemocy rówieśniczej. <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie możliwości udziału w programie w zakresie przemocy rówieśniczej
Rodzice podchodzą liberalnie do picia alkoholu przez ich dzieci.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci. <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach w zakresie utrzymania abstynencji przez ich dzieci.
Szkody zdrowotne i rozwojowe u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	<u>Cel główny:</u> Ograniczenie szkód zdrowotnych i rozwojowych u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. <u>Cele szczegółowe:</u> - Zwiększenie dostępności pomocy socjoterapeutycznej u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - Zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - zdobycie lub zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym. - poprawa relacji między rodzicami/opiekunami a dzieckiem.
Niedostateczna wiedza sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży alkoholu. Brak umiejętności odmawiania sprzedaży alkoholu agresywnym klientom.	<u>Cel główny:</u> - Zwiększenie poziomu wiedzy w grupie sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu. <u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie dostępu sprzedawców handlujących alkoholem do szkoleń na temat

ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu.

IV. Zadania i wskaźniki realizacji zadań

IV -1. Planowane zadania na rok 2022 w ramach Narodowego Programu Zdrowia.

Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów – zmniejszenie dostępności fizycznej alkoholu. Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele wyników dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu, a wieloma problemami zdrowia i porządku publicznego.

Z analizy danych wynika, że dostępność alkoholu na terenie Miasta i Gminy Pleszew jest duża i w kolejnych lata wzrasta.

LP.	Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu
1.	Obniżenie liczby uchwalonych zezwoleń do liczby wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom. Wzrosła do 106 liczba niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2.	Zwiększenie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych.
3.	Ograniczenie godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach detalicznych (sklepy, w tym na stacjach paliw).

Uzasadnienie potrzeby ograniczenia dostępności alkoholu

W dniu 9 marca 2018 roku weszła w życie ustawa z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, która wprowadziła szereg zmian w obowiązujących przepisach. Nowelizacja ta dała samorządom lokalnym możliwość ustalenia, w drodze uchwały, dla terenu gminy przy pomocy wskazanych jednostek pomocniczych gminy, ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Ograniczenia te mogą dotyczyć sprzedaży prowadzonej

między godziną 22.00 a 6.00. Są zatem dodatkowe narzędzia prawne ułatwiające samorządom lokalnym prowadzenie działań ograniczających dostępność alkoholu, a tym samym zapewniających większą skuteczność zaproponowanych w Programie na rok 2022 działań.

IV-2. Planowane zadania na rok 2022 z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi

1. Udzielenie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu.

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
1.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych	- liczba osób z problemami uzależnień korzystających z porad konsultanta

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
1.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób współuzależnionych, dorosłych i dzieci oraz osób z problemem przemocy w rodzinie	- liczba osób współuzależnionych, dorosłych i dzieci oraz osób z problemem przemocy w rodzinie korzystających z porad konsultanta
2.	Przygotowanie i upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym, w tym z problemem przemocy w rodzinie.	- szacunkowa liczba osób, do których dotarły informacje nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym, w tym z problemem przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
1.		- liczba realizowanych

	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	rekomendowanych programów profilaktycznych,
2.	Realizacja warsztatów przeznaczonych dla rodziców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz edukacja w zakresie szkód związanych ze spożywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież.	- liczba realizowanych warsztatów przeznaczonych dla rodziców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz edukacja w zakresie szkód związanych ze spożywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież,
3.	Realizacja innych niż rekomendowane, wartościowych programów i zajęć, na terenie szkół, w tym programów programu profilaktyczno-edukacyjnego w zakresie FASD ⁴ .	- liczba realizowanych innych niż rekomendowane, wartościowych programów i zajęć, na terenie szkół, w tym programów programu profilaktyczno-edukacyjnego w zakresie FASD.
4.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
5.	Podnoszenie kompetencji osób sprzedających i podających napoje alkoholowe w zakresie zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych.	- liczba szkoleń dla sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych.
6.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych uwzględniających zajęcia sportowe dla uczniów w oparciu o zasoby gminne.	- liczba pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych uwzględniających zajęcia sportowe dla uczniów w oparciu o zasoby gminne.
7.	Organizowanie dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami uzależnień i przemocą w rodzinie różnych form wypoczynku z programami socjoterapeutycznymi	- liczba zrealizowanych różnych form wypoczynku z programami socjoterapeutycznymi dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami uzależnień i przemocą w rodzinie

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień

⁴ Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
1.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych	- liczba zrealizowanych zadań z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Zadanie to oznacza, że w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować bezpośrednio do sądu z aktem oskarżenia. Najpopularniejszą formą działań gmin w omawianym zakresie jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 45.2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.⁵⁾

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ
1.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych).	- liczba podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych).
2.	Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych).	- liczba podjętych interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.15 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Lp.	ZADANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ

⁵⁾ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, PARPA Warszawa 2020,

Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu	- liczba przyjętych wniosków, - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego, - liczba osób w trakcie dobrowolnego, monitorowanego przez Komisję leczenia uzależnienia od alkoholu, - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych, - liczba wniosków skierowanych do sądu
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	- liczba zaplanowanych kontroli, - liczba przeprowadzonych kontroli,
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - liczba grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z udziałem członków komisji

V. Zasoby w rozwiązywaniu problemów uzależnień

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów działań w pracach nad Gminnym Programem była analiza SWOT, oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na realizację zadań. Wyniki analizy są następujące:

Mocne strony	Szanse
Środki finansowe niezbędne do realizacji zadań.	Możliwości realizowania programów rozwiązywania problemów uzależnień.
Duża liczba wartościowych ofert szkoleniowych dla osób realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dobre warunki lokalowe potrzebne do realizacji zaplanowanych działań.	Udział w kampaniach ogólnopolskich dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom.
Podnoszenie kwalifikacji przez przedstawicieli grup zawodowych realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i osobami fizycznymi działającymi na rzecz uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem.
Działania świetlic socjoterapeutycznych.	
Możliwość korzystania ze wsparcia grup samopomocowych.	
Wspomaganie szkół w realizacji programów profilaktycznych.	
Działanie miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.	
Bogata oferta pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.	
Słabe strony	Zagrożenia
Niska świadomość społeczna w zakresie problematyki nadużywania alkoholu i szkód nim spowodowanych.	Narastająca agresja i przemoc rówieśnicza dzieci i młodzieży.
Wzrastające przyzwolenie na spożywanie alkoholu.	Szkody osobiste i społeczne wynikające z używania alkoholu, agresja i przemoc w rodzinie i życiu społecznym.
Deficyty w zakresie wiedzy na temat FAS oraz DDA.	Wzrost liczby dzieci ze spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD)
Problem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	Szkody społeczne spowodowane zjawiskiem uzależnienia.
Niska skuteczność terapii w zakresie uzależnienia od alkoholu.	Duża dostępność napojów alkoholowych w handlu i gastronomii.

W realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyć będą następujące podmioty:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	63-300 Pleszew, ul. Rynek 1

Szkoły i inne placówki oświatowe	- Zespół Szkół Publicznych Nr 1 w Pleszewie, ul. Szkolna 5, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Publicznych Nr 2 w Pleszewie, ul. Ogrodowa 2, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Publicznych Nr 3 w Pleszewie, ul. Krzywoustego 4, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Publicznych w Kowalewie, ul. Bolesława Chrobrego 36, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Publicznych w Taczanowie Drugim, Taczanów Drugi 32c, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Publicznych w Lenartowicach, Lenartowice 59, 63-300 Pleszew - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Sowinie Błotnej, Sowina Błotna 30, 63-300 Pleszew - Publiczna Szkoła Podstawowa w Kuczkowie, ul. Parkowa 11, 63-300 Pleszew - Branżowa Szkoła Podstawowa przy OHP w Pleszewie, Al. Wojska Polskiego 21, 63-300 Pleszew - I Liceum Ogólnokształcące w Pleszewie, Poznańska 38, 63-300 Pleszew - Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Pleszewie, ul. Bolesława Krzywoustego 4, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół technicznych w Pleszewie, ul. Zielona 3, 63-300 Pleszew Zespół Szkół Usługowo – Gospodarczych w Pleszewie, ul. Poznańska 36, 63-300 Pleszew - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie, Marszew 22, 63-300 Pleszew - Zespół Placówek Specjalnych w Pleszewie, ul. Osiedlowa 1, 63-300 Pleszew - Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie, ul. Osiedlowa 1, 63-300 Pleszew - Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny, ul. Podgórna 14, 63-300 Pleszew
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	63-300 Pleszew, ul. Słowackiego 19a

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	63-300 Pleszew, ul. Słowackiego 19a
Komenda Powiatowa Policji	63-300 Pleszew, ul. Kochanowskiego 6
Straż Miejska	63-300 Pleszew, ul. Rynek 1
Stowarzyszenie Trzeźwościowe Azymut	63-300 Pleszew, ul. Krzywoustego 3
Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień od alkoholu	63-300 Pleszew, ul. Poznańska 125a
Specjalistyczna Praktyka Lekarska Iwona Borecka	62-200 Gniezno, ul. 3 Maja 23

VI. Koordynowanie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest koordynowana przez Urząd Miasta i Gminy w Pleszewie.

VII. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany będzie w roku 2022 w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Miasta i Gminy Pleszew, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na 2022 r., zgodny z projektem budżetu Miasta i Gminy Pleszew w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Niewykorzystane środki przesuwa się jako niewygasające na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku następnym.

3. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członkom jej Zespołów - składających się z członków Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 110 zł brutto (sto dziesięć złotych 00/100 brutto) za każdorazowy w posiedzeniach plenarnych oraz udział w pracach zespołów zadaniowych (zespół kontrolujący, zespół motywujący oraz zespół interdyscyplinarny).

VIII. Monitorowanie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Monitorowanie programu oznaczać będzie systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności realizacji poszczególnych zadań w trakcie i po ich zakończeniu.

X. Materiały źródłowe.

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).
2. Sierosławski J. Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. ESPAD 2019. Warszawa 2020.
3. J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, „Alkoholizm i narkomania”, tom 18, nr 4/2005.
4. Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów. Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.
5. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, PARPA Warszawa 2020.

Załącznik do Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2022

**Preliminarz wydatków do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na rok 2022**

	Nazwa zadania	Kwota
I.	Obsługa administracyjna GPPiRPA	33 500
II.	Pomoc i profilaktyka dla uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem	166 500
III.	Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi realizowane zgodnie z Programem Współpracy Miasta i Gminy Pleszew z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	400 000
	RAZEM	600 000

UZASADNIENIE

do uchwały nr XL/398/2021 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 28 grudnia 2021 r.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz. U. z 2021r., poz. 1119) w art. 1 ust.1 stanowi, iż „Organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy”. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu (zgodnie z art. 4¹ ust.1 tej ustawy) należy do zadań własnych gmin. Realizacja działań w Mieście i Gminie Pleszew prowadzona jest zgodnie z art. 4¹ ust. 2 w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miejską i obejmuje następujące zadania:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 4) Nadzór nad realizacją przepisów ustawowych oraz uchwał Rady Miejskiej w Pleszewie w zakresie dotyczącym obrotu i profilaktyki alkoholowej oraz przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.
- 5) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Program został opracowany zgodnie z zaleceniami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiony oraz zaakceptowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Mając na uwadze powyżej wskazane zadania - przedłożenie Radzie Miejskiej niniejszego projektu uchwały jest konieczne i uzasadnione.